

Sbírka soudních rozhodnutí

Věc C-306/16

**António Fernando Maio Marques da Rosa
proti
Varzim Sol – Turismo, Jogo e Animação SA**

(žádost o rozhodnutí o předběžné otázce podaná Tribunal da Relação do Porto)

„Řízení o předběžné otázce – Ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků – Směrnice 2003/88/ES – Článek 5 – Doba odpočinku v týdnu – Vnitrostátní právní úprava stanovující alespoň jeden den odpočinku za období sedmi dní – Období více než šesti po sobě jdoucích dní práce“

Shrnutí – rozsudek Soudního dvora (druhého senátu) ze dne 9. listopadu 2017

Sociální politika — Ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků — Úprava pracovní doby — Doba odpočinku v týdnu — Minimální nepřetržitý odpočinek v týdnu v délce dvaceti čtyř hodin — Povinnost poskytnout uvedený minimální odpočinek nejpozději v den následující po období šesti po sobě jdoucích odpracovaných dnů — Neexistence — Povinnost poskytnout uvedený minimální odpočinek v rámci každého období sedmi dnů

[Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88, články 3, 5 a 6, čl. 16 písm. a) a b) a čl. 22 odst. 1 písm. a); směrnice Rady 93/104 ve znění směrnice 2000/34, článek 5]

Článek 5 směrnice Rady 93/104/ES ze dne 23. listopadu 1993 o některých aspektech úpravy pracovní doby ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/34/ES ze dne 22. června 2000, jakož i čl. 5 první pododstavec směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES ze dne 4. listopadu 2003 o některých aspektech úpravy pracovní doby musí být vykládány v tom smyslu, že nevyžadují, aby minimální nepřetržitý odpočinek v týdnu v délce dvaceti čtyř hodin, na který má pracovník nárok, byl poskytnut nejpozději v den následující po období šesti po sobě jdoucích odpracovaných dnů, ale ukládají, aby tento byl poskytnut v rámci každého období sedmi dnů.

Pokud jde zaprvé o znění článku 5 směrnice 2003/88, plyne z něj, že členské státy přijmou nezbytná opatření k zajištění toho, aby „za každé období sedmi dnů“ měl každý pracovník nárok na minimální nepřetržitý odpočinek v délce 24 hodin a navíc jedenáctihodinový denní odpočinek stanovený v článku 3 uvedené směrnice. Uvedený článek však neupřesňuje okamžik, kdy by tento minimální odpočinek měl nastat, a při volbě tohoto okamžiku tak členským státům ponechává určitou volnost.

Jak uvedl generální advokát v bodě 40 svého stanoviska, takový výklad uvedeného článku je podepřen jednotlivými jazykovými verzemi směrnice 2003/88. Ve většině jazykových verzí uvedeného článku, mezi něž patří i anglické, německé a portugalské znění, se tak stanoví, že minimální nepřetržitý odpočinek musí být poskytnut „za“ každé období sedmi dnů. Jiné jazykové verze uvedeného článku se blíží francouzskému znění, které uvádí, že doba odpočinku v týdnu musí být poskytnuta „v rámci“ každého období sedmi dnů.

Pokud jde zadruhé o kontext dotčeného výrazu, podporuje tento uvedený jazykový výklad. V tomto ohledu je třeba uvést, že unijní normotvůrce v několika ustanoveních směrnice 2003/88 použil pro určení lhůty, v jejímž rámci musí být minimální odpočinek poskytnut, výraz „referenční období“. Je tomu tak zejména u čl. 16 písm. a) uvedené směrnice, který stanoví, že členské státy mohou pro použití jejího článku 5 stanovit referenční období nepřesahující čtrnáct dnů. Aniž by tak bylo výslovně nazváno, může být i období sedmi dnů, o němž hovoří posledně uvedený článek, považováno za referenční období (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. listopadu 1996, Spojené království v. Rada, C-84/94, EU:C:1996:431, bod 62).

Referenční období může být přitom v této souvislosti definováno jako pevná doba, v jejímž rámci musí být poskytnut určitý počet hodin nepřetržitého odpočinku nezávisle na okamžiku, kdy jsou tyto hodiny odpočinku přiznány. Tato definice je *mutatis mutandis* podepřena výkladem čl. 16 písm. b) ve spojení s čl. 22 odst. 1 písm. a) směrnice 2003/88. Podle prvně uvedeného ustanovení mohou členské státy pro použití článku 6 uvedené směrnice stanovit referenční období nepřesahující čtyři měsíce. Druhé ustanovení ukládá, aby žádný zaměstnavatel nevyžadoval, aby pracovník pracoval déle než 48 hodin v období sedmi dnů, vypočteném jako průměr pro referenční období uvedené v čl. 16 písm. b). Rovnoměrné rozložení počtu pracovních hodin proto není vyžadováno.

Pokud jde zatřetí o cíl směrnice 2003/88, je třeba připomenout, že jejím cílem je účinná ochrana bezpečnosti a zdraví pracovníků. Vzhledem k tomuto základnímu cíli musí mít každý pracovník nárok zejména na přiměřený odpočinek (rozsudky ze dne 9. září 2003, Jaeger, C-151/02, EU:C:2003:437, bod 92, jakož i ze dne 23. prosince 2015, Komise v. Řecko, C-180/14, nezveřejněný, EU:C:2015:840, bod 51). Za tímto účelem článek 5 uvedené směrnice ve svém prvním pododstavci stanoví pro každého pracovníka minimální nepřetržitý odpočinek v týdnu.

(viz body 39, 40, 42, 43, 45, 51 a výrok)